

1504

Ser, esser (Infinitiu) (ALDC, IX, 2119. Ésser [Infinitiu])

L'infinitiu *ser* és una var. de *ésser* (< llat. vg. *ĒSSĒRE*) que apareix en cat. des de finals de l'època medieval com a resultat d'una atracció de formes com *serà*, *seria*, *sent*, *só*, *som*, *sia*, que van provocar l'afèresi del verb i el canvi d'accent, sense que tinguí relació amb el cast. *ser*, que té un altre origen (< *seer* < *SĒDERĒ*). Un encreuament de *ésser* amb *ser* va originar una forma híbrida, *esser*, oxítona, pron. *ess[ˈə]* a la major part del mall. i *ess[ˈe]/ess[ˈe]* a la resta. Quant al ross. *sere*, que, complementàriament, coneix en aquest dialecte *ésser* i *estre*, es deu tractar d'una variant de *ser* amb una -e de reforç, com *dire*, *dure*; cal rebutjar la proposta de Fouché (1924 a: 208) de derivar l'infinitiu de *SEDĒRE*, a través de **seire*, ètim que, com hem vist, és propi del cast. Veg. mapa 1503.

A notar les variants ribagorçanes de l'infinitiu *siguer/seguer* 90, també sentides a Tarragona, formades sobre el present de subjuntiu, i el substitut *estar* 87, 94; a més dels participis *sét* 23, 38, 43, 44, 93, 117, 119, 120/*eset* 43, formats sobre l'infinitiu, i *sigut* 44, 117, 120, 149, a partir del present de subjuntiu *sigui/siga* (var. *segut* 123, 155, 158) interferit amb *ser*.

Són formes normatives *ésser*, des del *DOrt*, 1917, i *ser*, des del *DG_I*, 1932; la *GIEC* (pàg. 313) hi afegeix *esser* com a balear entre "Altres variants", que la *PEOLC Morfologia* (pàg. 31) accepta com a forma pròpia de l'àmbit restringit (parlars balearics).

